

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

Præfatio Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

PRÆFATIO AD LECTOREM.

N me iterum in acie protegenda veritati accinctum. Causam repetendi certaminis Ludovicus Maimburgus suggestit, librique recentissime ab eo conscripti, quibus nemo veritatem pulchrioribus verbis, ac singulis ferè paginis professus est, nemo fœdavit turpioribus factis. Edidit ille ultimis vitæ suæ annis geminos libros; unum de Privilegijs Ecclesiæ Romanæ, ac Episcoporum; (a) alterum de Pontificatu S. Gregorij Magni. (b) Primo cum paucis folijs Primatum Romani Pontificis ostendisset, reliquum librum everrendis ejusdem Pontificij Primatus præcipuis fundamentis, firmandisque quatuor Conventibus Parisiensis propositionibus studiosè impendit, ut proinde vel in ipso limine Lectorem deluserit, privilegij, quæ titulo promiserat, toto libro deletis. In altero, quem de Pontificatu B. Gregorij scripsit, non alium sibi finem præscripsisse videtur, quàm ut Episcopos, ipsosque Pontifices doceret Regnantium imperijs subjacere, hoc est, Pastores ab ovibus duci. & medicos animarum, non ex artis præscripto, sed agrotantium cupiditatibus remedia parare; magnâ utique Principum gratulatione, sed majori periculo, si imperarent, non obsequerentur medenti: quòdque in D. Gregorio aut modestia, aut indulgentia fuit, tempori ac cavendis pejoribus accommodata, id Maimburgus necessitatem ac legem fecit, perinde ac si amisso navigio malis tabulâ Oceanum metiri, quia semel auxilio fuit naufragium passo. Ultimus hic liber fuit, quem Maimburgus in lucem emisit; nam alios paranti mors scribendi juxta vivendique finem indixit, & calamum jam intinctum excussit.

(a) Traittè historique de l'establissement, & des prærogat: de l'Eglis. de Rome 1685. (b) Hist. de Pontificat de S. Gregorie le Grand, an 1686. Par Mons. Maimburg.

P R Æ F A T I O

excusit. Vixit Ludovicus Maimburgus quinquaginta ferè & quinque annos in Societate Jesu, quorum triginta dicendis sacris concionibus Parisijs impendit, sexdecim verò (postquam aut atate fessus, aut quietem captans, suggestu abstinuit) scribendis libris, ac præsertim Ecclesiastica Historia, consutandisque hæreticis. Et primas quidem scriptiones quod attinet, siue Gallici sermonis florem, naturâ tantum, nec quæsita venustate amœnum, siue copiam rerum spectes, evolvendique res arcanas, ac Lectorem edocendi facilitatem, multorum gratiam, ac etiam Summi Pontificis Innocentijs XI. approbationem meruere, cui librum de magno Græcorum Schismate obtulerat. Sed hanc laudem corrupt posterioribus libris; in his enim ex industria, quæsiisque minimè necessarijs digressionibus, totus est in destoranda Pontificum auctoritate, eaque aut Regibus, aut Episcopis submittenda. Incertum adhuc est: quid causæ fuerit, que hunc hominem tot titulis Pontifici Romano adstrictum in Vaticanum armarerit; an Regem demerendi studium? an cum Archi-Episcopo Parisiensi amicitia, studiorumque, ut ipse fatetur, communicatio? an Genius Societatis, fortunam, ac potentiam Gallicam amplexæ? sed Pontifici offense, a quo tot Theologiae suæ Moralis capita, nec sine gemitu, parique emulorum gaudio confici viderat? An denique quod libros contra hæreticos, Græcosque à se conscriptos Roma majori encomio, quàm præmio exceperat? Planè quidquid id fuit, Maimburgi scriptiones commune votum & fama damnavit; nec enim debuit impestivis, ac minimè necessarijs questionibus pax inter Ecclesiam, Regnumque turbari, ac hæreticis ridendi, seque obstinandi occasio præberi, quam ex domesticis jurgijs captarunt, præsertim Pontifice tam miti, Regnumque amante, ac humanis affectibus vacuo. Sed hæc omnia aut ostentandi ingenij, aut aulam demulcendi impetus vicit. Vetuit Roma aliquos legi Maimburgi libros, qui maximè veritatem offenderant; sed eo

AD LECTOREM.

tanto magis calamum urgente, oblitioque quid & ipse, & Societas tota Romæ ac Religioni deberent; meruit à Pontifice Societate excludi. Jussus Generalis imperium exequi, in hæc verba decrevit: Obsequentes jussui & mandato Sanctissimi Domini Nostri INNOCENTII XI. Patrem Ludovicum ex Societate nostra dimittimus, & pro dimisso ab omnibus habendum esse declaramus. Hæsit tamen adhuc annum in Societate, protegente Rege: tandem excessit, sed irato ac minanti similis, & ferè qualis Hannibal ex Italia. Sic enim in Præfat. ad Historiam Calvinismi scribit: Ainsî, n' estant plus Jesuite par l' ordre de N. S. P. & par la permission, que le Roy à donnée de l' executer; je seray de la grace de sa Majestè, tout ce, qu'il luy plairà, pour la servir avec plus d' ardeur, & de Zele, & de libertè, que jamais.

Quæ latinè ita sonant. Cùm ergò ex Decreto Sanctitatis Suæ, Regisque permissione executionem admittentis, Societate excesserim, nec ampliùs ejus institutis obstrictum me sentiam, ero deinceps, quidquid Majestati Suæ placuerit, multòque quàm hæctenus, majori zelo, ardore, ac libertate ejus servitio me addicam. Præstitit Maimburgus promissa; si enim servire Regi est bellum Ecclesie ac veritati inferre, nunquam Maimburgus, quàm duobus postremis libris enixius id fecit, quamquàm majori conatu, quàm eventu. Societate egressum ampla à Rege, Parisiensi Archi-Episcopo, & alijsque amicis stipendia excepère, ut mirum non sit, famam vulgasse, post ejus mortem vicies millena Francorum superfuisse: ædes apud Canonicos Regulares S. Victoris deletæ. Vixit quatuor ab egressu annos: scribentem, aliòsque libros prælo parantem, inter quos, uti ferunt, unum de Schismate Anglicano, apoplexi a momento absolvit. Patres Carthusiani heredes scripti: libri ac folia inchoata Regi celsère. Tantillum temporis fluxit fruendi

) (Prin-

P R Æ F A T I O

Principis gratiâ, quam tantis laboribus, tantâque omnium of-
fensione, ac forsan eternâ luit pœnitentiâ: ego requiem, quam
vixus non habuit, defuncto precor. Scripsit Maimburgus calamo
Catholicis equè, ac Calvinistis infesto, mediam quandam viam
inter utrosque molitus, quo effecit, ut odia ab utrisque mere-
retur; constabat enim cum non veritati, sed Regi scribere; si enim
hujus gratiâ Pontificem, quanto magis Calvinum persequere-
tur? nec Religionis causa Societates ac transactiones admittit;
impudica est, que thalamum dividit: Una uni, aut tota, aut nul-
la. Meretricis sunt ille voces: Nec mihi nec tibi, sed dividatur.
Querit D. Augustinus, quæ causa Romanis fuerit, ut inter tot exa-
mina Deorum, quos adorabant, unum Deum Christianorum tot
prodigijs celebrem templis suis excluderint? adeo ut teste Tertulliano,
(a) cum Tiberius ad Senatum retulisset de Christo in numerum Deo-
rum recipiendo, Senatus respuerit. Hesiodus triginta millia Deo-
rum in terra esse censuit: (b) Segetes ipsas duodecim Numinibus
commendabant, videl: Seje, Segetie, Tutilene, Proserpina, Nodo-
to, Volutina, Patelene, Hostilina, Flora, Lacturtia, Matuta, Run-
ciaq;: & cum domui custodiendæ unus homo sufficiat, Romani
tres Deos præponebant, videlicet: Forculum soribus, Cardeam
Cardini, Limentium Limini: (c) verbo, ut scripsit S. Leo:
Roma cum penè omnibus dominaretur gentibus, om-
nium gentium serviebat erroribus, & magnam sibi vide-
batur assumpsisse Religionem, si nullam respueret falsi-
tatem. (d) Cur igitur inter tot minutissq; Deos non etiam
Christum accepit, non minori utiq; dignum veneratione, quam
Forculus & Limentius, ostiorum Dij custodesq;? Respondet D.
Augustinus accommodatè proposito nostro. Socratis sententia
est, unumquemque Deum sic coli oportere, quemadmo-
dum se ipse colendum esse præceperit: proinde ista sum-
ma

(a) Tertull. Apologet. cap. 5. & 21. (b) Euseb. l. 5. Præparat. Evang. cap. 15.
(c) S. Augustin. l. 4. de Civit. c. 8. (d) S. Leo serm. 1. de SS. Apost. Petro & Paulo

AD LECTOREM.

ma necessitas facta est, non colendi Deum Hebræorum & Christianorum; quia si alio modo eum colere vellent, quam se colendum ipse dixisset, non utique eum colerent, sed quod ipsi finxissent. Si autem illo modo colere vellent, quo ipse diceret, alios sibi colendos non esse cernebant, ac per hoc respuerunt unius veri Dei cultum, ne multos falsos Deos offenderent. (a) *Malè ergo Religioni consuluit, qui illam obtentu pacis inter Petrum Calvinumq, divisit: nec composuit, sed auxi bellum.*

Sed ferri hoc poterat, si modo Maimburgus bonâ fide scripsisset. Taceo immensas illas, perpetuasq, assentationes, quibus nunc Regi suo, nunc Parisiensi Archiepiscopo effusè blanditur; & hunc alieni non exæquat tantum B. Gregorio, sed etiam præfert: quis fidat testi partium studia tam aperitè professio? Sed demus hoc amori & gratitudini in Gallia Regem, laudes pretio reddidit; illud saltem nulla atas ignoscet, quòd singulis ferè paginis, tantòq, compulsu verborum, fidem, veritatem, candoremq, professus, nihil minus tamen, quàm hæc omnia cordi habuit, quoties occasio fuit causam suam promovendi nullâ veritatis curâ; exempla passim occurrunt, pudetq, cum mortuo luctari, nisi protegenda veritatis necessitas urgeret, admonendiq, Lectoris; præsertim cum supersint adhuc vivântq, libri, & istos ego, non personam consuem. Pauca libabo, ut ex simbria pannum agnoscas. Primò, omnia ferè argumenta, quæ Pontificum auctoritati opponit Maimburgus, sunt illa ipsa, quæ jam dudum à Calvinistis & Lutheranis, ac præsertim Centuriatoribus producta fuerant, ac millies à Catholicis refutata. Legat cui vacat, quæ Illyricus de Translatione Imperij, & quæ Maimburgus scripsere, fatebitur nihil ab isto novè allatum esse, nec alio differre, quàm quòd iste Gallico, ille Latino sermone scripsit. Ubi ergo Maimburgus argumenta ab Illyrico contra Pontifices alla-

) (2

12.

(a) Augustin. lib. 1. de consensu Evang.

PRÆFATIO

ta, & apud Bellarminum aut Baronium reperta ac confutata descripsi, miror, verborum triumpho auxit (vix enim alium scriptorem reperias, qui sua gloriosius jactet) tacet interim, suppressitque Catholicorum solutiones, ac responsa, que apud eosdem Auctores, ipsdemq. folijs legerat; quod quam à fide, candoreque historico sit alienum, nemo non videt; que enim Religio, & cura veritatis, referre ab hæreticis dicta, tacere à Catholicis responsa? Sic in Historia de Imperij declinatione Baronium confutat, miserèque à suis Amanuensibus deceptum dicit, quòd Collegij Electoralis Innocentium IV. (is obiit anno 1254.) auctorem faciat. Id verò ut probet, duo profert testimonia, Alberti videlicet Stadenfis, & Martini Poloni. Albertus Stadenfis (is Chronicon suum à mundo condito ad annum 1250. aut 1256. perduxit) ita loquitur: Ex prætaxatione Principum & consensu eligunt Imperatorem, Trevirensis, Moguntinus, Coloniensis, Palatinus, Dux Saxonie, Marchgravius de Brandenburg, Rex Bohemie non eligit, quia non est Theutonicus. Ergo insert Maimburgus: Collegium Electorale consensu, & prætaxatione Principum, non auctoritate Pontificum est institutum. Martini Poloni (qui anno 1278. aut 1279. dum possessionem Archiepiscopatus Gnesnensis adiret, in itinere extinctus est) sunt hæc verba: Et licet isti tres Ottones per successionem generis regnaverint, tamen postea fuit institutum, ut per Officiales Imperij Imperator eligeretur, qui sunt septem, videlicet, Moguntinus, Trevirensis, Coloniensis, Brandenburgensis, Palatinus, Dux Saxonie, Rex Bohemie. Ex verbis illis Poloni: Postea fuit institutum, ut per Officiales Imperij Imperator eligeretur, &c. concludit Maimburgus, immediate post Ottonem III. hoc est, año 1002. vel dum is Romam profectus esset, hoc est, año 996. Collegium Septemvirale institutum esse, non ergo sub Innocentio IV. & in primo Lugdunensi Concilio, hoc est, anno 1245.

Utrám-

AD LECTOREM.

Utrâmq; objectionem apud Baronium ad annum 996. n. 67. & 69. Maimburgus legerat, (nam Baronium citat, refutatque) ijsque tanquam argumentis suis utitur impugnande Pontificum auctoritati: tacet tamen, dissimulatque solutiones à Baronio solide adhibitas, videlicet: licet in Concilio Lugdunensi I. sub Innocentio III. Electores designati fuerint Archiepiscopus Salisburgensis & Duces Austria, Bavaria, Brabantiae, Principum tamen consensu, & accedente Pontificum, sive Innocentij IV. sive Alexandri IV. auctoritate, successisse Ducem Saxoniae, Palatinum, & Brandenburgicum, praesertim cum Austria & Bavaria Duces ipsi ad Imperium aspirarent mallentque inter eligendos, quam electos censeri: non ergo negare Stadensem, Collegium Electorale ab Innocentio IV. institutum fuisse, sed solum Principum consensu primis Electoribus alios substitutos esse. Martinum Polonum quod attinet, cum scribit: Post Ottonem III. institutum esse, ut Imperator ab Officialibus Imperij, & Septem viris eligeretur; non dicere quidem, à quo haec institutio manaverit, sed nec negare à Pontifice mansisse: nec illud adverbium postea innuere eam institutionem immediate post Imperia Ottonum contigisse; sed absolute post Ottones; quod utique verum est, si dicamus in Concilio Lugdunensi sub Innocentio IV. factum id esse. En solutiones à Baronio datas! sed Maimburgus eas callide tacuit, cum nihil haberet, quod opponeret. Quis jam non videt, non tam illi curam fuisse vera scribendi, quam fallendi Lectorem? Si enim fallere non erat animus, cur dixit, quae causae suae fauebant, tacuit, quae adversabantur? Non haec Historici, sed Advocati sum partes, utque corporum, sic veritatis imagines non magis detrahendo, quam addendo fœdantur. Aliud hujus artificij paradigma in Hist. Lutheranismi reperies, ubi cum probandum suscepisset: debere Pontifices Imperatorum legibus, quamvis impias credant, acquiescere; Exemplum Gregorij Magni producit, qui Mauritiij legem, ne mili-

P R Æ F A T I O

tes Monasteria, nisi expletâ militiâ, ingrederentur; impiam esse, sacrilegamq. censuerat, & scripserat longâ ad Imperatorem epistolâ; & tamen ut Imperatori morem gereret, totâ Italiâ promulgavit; id Maimburgus more suo exaggerat; tacet tamen, quod maximè ad rei summam pertinebat, quòdque causam Maimburgi maximè evertit, videlicet, Gregorium Mauritij legem correxisse, correctâque ac quibusdam additis conditionibus mitigatam promulgâsse; recitat Baronius hujus correctionis exemplar, quod utiq. Maimburgum non latuit, qui Baronium ad marginem citat; sed ne sententiam suam mutare cogereetur, maluit veritatem celare, quàm profiteri. Secundò. Usq. ad eò infectandi Pontifices, eorûmq. auctoritatem Principibus submitteendi cupido Maimburgum abripuit, ut non puduerit non solum argumenta, sed etiam exempla ab hæreticis & Luthero petere, & illa summis laudibus exornare, ac Pontifices admonere, ut Lutherum imitentur, Religionem Principum voluntati substermentem. Nemo mihi facile id credat, quippe indignissimum facinus, narranti: sed legat quicunque fidem non habet, primam partem Lutheranismi, & inveniet nihil à me additum esse veritati. Narrat illic Carolus V. Imperatorem Augustam venisse, ac Electoribus Lutheri dogmata proferentibus imperâsse, ut Cesari assisterent Missam ritu Catholico audienti, Præconibus verò ut suggestu, ac concionibus abstinerent: Lutherum consultum esse, an Cesari hæc imperanti obtemperare oporteret! eum verò respondisse, omnino oportere. Hæc cum Maimburgus recitâisset, perinde ac si è sacris libris, vitisque Patrum oraculum deprompsisset, mox subjungit Gallicâ phrasi: En, inquit, præclaram lectionem, cui meritò omnes auscultent, adjungitque exemplum S. Gregorij, sed malâ fide relatum, ut supra notavimus. Memini celebrem in Germania Principem, litterisque ac Religione præcipuum, ubi ad hunc locum devenit, ad eò rei indignitatis comotum, ut deinceps Maimburgi libros abjecerit, eorûmq. lectione

AD LECTOREM.

lectione sibi interdixerit, quæ occasio fuit, ut ad me is liber pervenerit. Videt hic lector, quàm caeca & inconsulta fuerit in hoc Scriptore, aut Principibus adulandi, aut Pontifices insectandi cupido, ut obvia quæq; arriperet, nullo delectu, ac etiam indigna. Tertio. Sed nec Religioni ducit unum pro alio asserere, quippe fraudis securus, inopiâ aut temporis, aut librorum, quæ paucis Lectorum ad manus sunt. Opponebatur Maimburgo exemplum Zachariæ Pontificis, qui Imperium Francicum suâ auctoritate à Merovingica stirpe, ad Carolinam transtulerat. Ut hoc argumento se expediat, respondet, asseveratque Maimburgus, Zachariam non imperâsse, sed tantum consuluisse; & qui contrarium dicat, ignorantiam laborare rerum Gallicarum (nam & hoc quòque solemne habet, ut sua magno fastu extollat, aliena pari neglectu habeat) Atqui Auctores omnes ac antiquissimi, & consuluisse Zachariam, & imperâsse dicunt, ejusque auctoritate Translationem hanc factam. Eginhardus Caroli Magni Aulicus, & à secretis: Hildericus Rex, inquit, jussu Stephani Romani Pontificis depositus ac detonsus, & in Monasterium detrusus est. Et infra: Pipinus autem per auctoritatem Romani Pontificis ex Præfecto Palatii Rex constitutus est. Regino in Chronico: Jussit Papa per Auctoritatem Apostolicam, Pipinum Regem creari, ne perverteretur Christianitatis ordo. Annales Francici à Pythæo editi: Anno DCCLII. Zacharias Papa ex Auctoritate Petri Apostoli mandat Populo Francorum, ut Pipinus, &c. Abbas Urspergensis ad annum DCCXLII. circa finem: Sic ergo Pipinus ex Præfecto Palatii auctoritate Apostolicâ sublimatus & unctus in Sedem Regni, absolutus per eundem Papam Stephanum à juramento, &c. Hæc omnia & complura alia antiquissimorum testimonia, silentio Maimburgus premit, dissimulatque perinde, ac si nunquam legisset, cum certissimum sit, lecta ab eo esse; & tamen conatur persuadere Lectoribus, Pontifices in hac translatione

PRÆFATIO AD LECTOREM.

latione consilio tantum, non imperio egisse. Eodem modo in libro, quem pro quatuor propositionibus scripsit, ut ostendat Concilium in rebus fidei decidendis supra Pontificem esse, exemplum allegat quinti Oecumenici Concilij, in quo contra Vigiliij Constitutionem Patres tria Capitula damnarunt, quod postea Concilium à tota Ecclesia receptum est; constat ergo, infert Maimburgus, Concilium in rebus fidei decidendis supra Pontificem esse. Atqui certum est, questionem de tribus Capitulis non fidem, sed Personas spectasse, Theodorum videlicet, & Theodoretum, & Ibam, quorum jam vitâ sanctorum memoriam Chalcedonense Concilium absolverat, sed Quinta Synodus damnandam decreverat; & ipse S. Gregorius testatur eam causam non fidei, sed Personarum fuisse; alioquin si de fide ageretur, errasset contra fidem Synodus Chalcedonensis, quæ pro tribus Capitulis pronuntiaverat: neque id Maimburgus ignoravit, cum in libro de Pontificatu S. Gregorij, ubi latè hoc argumentum prosequitur, agnoscit citra fidem eam litem stetisse; qui ergo fieri potest, ut ex condemnatione trium Capitulorum concludatur, Concilium in rebus fidei supra Pontificem esse, cum ipse Maimburgus non ignoraverit, non fidei causam, sed Personarum fuisse? Infinitus sim, si omnia persequar, quæ Maimburgum male fidei accusant, nec ignorantia tantum, sed industria peccasse; nec ego ea referrem (nam defuncti cineribus reverentiam habeo) nisi necessaria crederem promouendo Lectori; quid enim si venenum ostendam jam labris admodum? & forsitan si vitâ Maimburgo superfuisset, emendasset, quæ odio aut amore peccaverat? nec dubito, nunc ea improbare, quando his affectibus vacuus, ac rerum vanitatem expertus dolet, respuitque præcrista.

GALLIA